UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Classicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

LEX VII.

Nullus. Primo prohibet fabricenſes aliquas admi
miniſtrationes, vel agriculturam ſuſcipe-
re,⁊ punit dominos,qui eos locarunt,⁊ fabricenſes,qui conduxe-
runt. ¶ Secundo Imperator loquitur magiſtro officiorum, ⁊
mandat quod quando neceſſe eſt arma tranſmitti,requirat recto
res prouinciarum,⁊ per ſuos ſubditos tranſmittat, ⁊ in hoc eis
angarias imponit,⁊ ſi in hoc fuerit aliquid tarditatis, eos pu-
niat.hoc dicit.

De veteris numiſmatis poteſtate. Rub. X.

1 ¶ †Quero quid ſit numiſma.Dicit gl.quod numiſma ſolidus,⁊
2 aureus idem ſunt.ſ; hodie aliter obſeruatur.¶ †Quero cuius pō
a deris debet eſſe numiſma.dicit glo. ꝙ lxxij.faciunt libram auri[a]
vt ſ.de ſuſc.⁊ arca.l.quotieſcunq;.ſed hodie aureus quo vtimur ad
3 pondus florentinorū xcvj,faciūt librā auri,vt ibi dixi.†Quero cu
ius forme debet eſſe numiſma.Reſpōdeo,ibi debet eſſe imago pn
cipis,vt l.j.j.co.⁊ probat in Euāgelio dicit Chriſtus, Oſtendite
mihi numiſma,vt videā que imago ſit,an Ceſaris,an alterius.Ce
tera vero que tanguntur in rubrica,tangam in nigro.

ADDITIO.

a ¶ Septuaginta duo faciunt libram auri.Adde Bul.de cu.in l.il
lud.nu.v.⁊ quod ibi poſui in apoſt.in verſi.libram auri. ſ.de ſac.
ſanc.eccl.⁊ Iac.Rebuf.in l.vna.nu.j.vbi etiam poſui in addi.ad ip
ſum in ver.libra auri.ſ.de arg.pretio quod theſauris infertur, ⁊
Io.Fab.Inſti.de Atti.tu.§.nos autem.in fi.

LEX I.

1 Monetam facere quis poteſt ex principis conceſſione.
2 Debitum pondus monete eſt vt tantam vtilitatem afferat in for
ma quantam in ſpecie.
3 Expenſa cudendi monetam debet fieri de publico.
1 Solidos. Clara eſt in tex.† Quero,quibus licet
facere monetam. Reſpondeo de iure ſo
li principi,vt hic.facit ſ.de fal.mo.l.j.⁊ ij.hodie ex cōceſſio
ne Principis fit a regibus,⁊ a multis ciuitatibus,quibus Prin-
a ceps conceſſit,vt no.gl.ſuper rub.[a] †Quero quid vult dicere text.
2 ibi ſpeciei probe ⁊ debiti ponderis.Dic quod debitum pōdus eſt
vt tantam vtilitatem afferat in forma, quantam in ſpecie, ſcili-
cet,vt tantum valeat ille aureus ſi redigatur ad maſſam, quantū
3 valet in forma,vt dicit tex.ff.de cōtrah.emp.l.j.†Ex quo ſequitur
quod expēſa cudendi monetam,debet fieri de publico,licet Inn.
aliter dicat in c.quāto.extra de iureiurādo.Quero p quē declara
tur quod eſt iuſti ponderis,⁊ boni auri,reſpondeo,per illum qui
preeſt,⁊ poſitus eſt a communi,vt ſ.de pond.⁊ auri illa.l.j.lib.x.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ An poſſit cōcedi priuate perſone,vt poſſit facere mo
netā tex.gl.⁊ Sali.in l.fi.ſ.de fal.mone.dicit ꝙ reſcriptū eſt ſurre
ptitiū ꝙ eſt verū,niſi ſit appoſita clauſula,motu ꝓprio, vel ex cer-
ta ſciētia,vel nō obſtantibus arg.c.ſi motu proprio de preb.in vj.
⁊ quod p Bal.in l.eos in prin.de ap.⁊ in l.fi.ſ.ſi cōtra ius vel vti.
pu.⁊ dominus Mar.de laude,in ſuo tractatu de moneta.in ij.q.
Et adde Bar.in l.ij.§.j.ſi cer.pe.⁊ Lau.in dicto tractatu in vj.q-
ſtio.Itē no.ver.expenſa debet fieri de publico,vide tamen Bar.
vbi proprie,⁊ in l.Pau.de ſol.⁊ d.c.quanto.

LEX II.

1 Eſtimatio que ab initio eſt,non poteſt decreſcere,niſi autho
ritate principis.
2 Pretia rerum quomodo dicantur decreſcere, vel accreſcere ex
diminutione monete,vel eius augmento.
3 Damnum eſtimationis mutate monete ad quem pertineat.
Pro imminutione Minuta eſtima
tione floreni mi-
nuit eſtimatio rerū,q̄ vēdūtur ad florenos.h.d.Pro de
laratione quero quomodo poteſt minui eſtimatio au
[illegible] gl.ſolū authoritate principis vel eius cui princeps con
1 ceſſit.†Ro.gl.ex qua habes ꝙ eſtimatio, que ab initio eſt nō po-
teſt decreſcere,niſi authoritate,pricipis vel facietis,cui princeps
conceſſiſſet.Ro.ꝙ eſtimatio que ab initio imponitur monete non
poteſt decreſcere.niſi authoritate facietis.ꝙ intellige, vt dicam j.
2 l.proxima.†Sed quero quomodo decreſcente eſtimatione auri
decreſcat eſtimatio rerū cū decreſcat,⁊ accreſcat p ſe,vt l.pretia
rerum.ff.ad l.Fal.Reſp.vt colligitur ex ſummario.non enim intel
ligas quod res,dentur pro minori pretio,ſed dabuntur tot aurei
quot valet.dicitur tamē decreſcere eo quod aureus minus valet.
3 †Ultimo quero damnum mutate eſtimationis monete ad quem
a pertinet.[a] dixi plene in l.Pau.ff.de ſol.

ADDITIO.

a ¶ Pertinet.ſed ab extra q̄ro quid ſi quis dedit pecunias ad mer
cantiam dando aurum venetum,⁊ ille volebat reddere argentū ⁊
non aurum q; creuerat an ſalua conſciētia poſſit tenere iſta bōa
que accipiens h;.⁊ ille dans neſcit,vide Fel.in c.excōmunicamus.
el j.in fi.de her.⁊ quando cudatur moneta, quod tempus inſpici
debeat an tempus obligationis vel ſolutionis.Uide Oldr.in c5.
xiiij.⁊ in conſi xxxj.⁊ in conſ.cclxix.⁊ quod dixi in apoſt.in d.c.ex
communicamus.in loco alleg.

LEX III.

a Monetam factam in vna ciuitate,quando quis cogatur eam
accipere in alia ciuitate.
Uniuerſos. Omnes aurei debēt accipi equa
li eſtimatione,⁊ contrafacientes
1 grauiſſime puniuntur.h.d.¶ †Ro.quod vnuſquiſque
debet accipere monetam pro ea quantitate, quam iu-
bet ſuperior.Sed quero vtrum monetam factam in vna ciuita-
te ſub vna eſtimatione poſſit quis expendere in alia ciuitate,ita
2 quod quis cogatur ſub eadem eſtimatione recipere.Rū.†ciuita-
tes nō poſſunt facere monetā,niſi authoritate Principis vt dixi
in rub.Aut ergo princeps conceſſit ciuitati ꝙ poſſit facere publi
cam monetam,que expendi poſſit per vniuerſum,⁊ tūc cogitur re
cipere,q; princeps ipſe videtur feciſſe,vt hac l.Aut conceſſit ꝙ fa
ceret monetam expendendā in territorio ſuo tantū,⁊ alij alterius
territorū ſine dubio non cogentur recipere.Aut dubitatur,⁊ vi
detur in dubio cōceſſiſſe vt ſolū in ſuo territorio expendatur,ar.l.
cū vnus.§.pe.ff.de bo.au.iu.poſ.⁊ l.fi.ff.de iu.om.iud.⁊ de tu.⁊ cu.
dat.ab his.l.j.Quero qñ ſit aliqua moneta ab aliqua ciuitate,vel
domino ſi nō eſt ſpeciei bōe ⁊ probe, vel imponitur ei nimis ma-
gna eſtimatio,an poſſit haberi recurſus ad ſuperiorem.Rū.ſic,vt
extra de iureiu.c.quanto.⁊ ita vidi in marchia,cū per rectorē cu-
deretur quedam moneta que non erat ſpeciei probe,fuit per pro-
uinciales marchie facta querela ad ſummum pontificem qui illū
correxit,⁊ credo quod fuerit domi.Tancred.

Nulli licere in frenis equeſtribus. Rub. XI.

LEX VNICA.

Nulli prorſus. Primo loquitur de orna-
mentis que fiunt circa or-
namenta equorum.Secundo de ornamentis que fiunt
circa ornamenta veſtimentorum hominum.Tertio lo-
quitur de facientibus iſtas ſpecies ſic ornatas.Secunda incipit ibi
fibulas.Tertia ibi,nulli.No.que ornamenta poſſunt haberi cir-
1 ca equos.†Not.quod pertinentia ad ornamenta mulierum non
ſunt prohibita.ſimile ſ.de veſti.holo.l.ij.ſed hodie in multis ciui-
tatibus eſt ſtatutum quod ornamenta illa non licet mulieribus
a portare,[a] propter hoc dico,quod ſi maritus legauerit vxori veſtes
ſuas,ꝙ licet de iure contineantur omnia ornamenta,vt l.veſtis.cū
l.ſeq.ff.de aur.⁊ arg.leg.tamē eo caſu quo ſunt prohibite,non poſ
ſunt dici acceſſiones veſtiū,nec illis veſtimētis accedere arg.hu-
ius l.⁊ eodē modo non poſſunt dici mulieris cauſa parata,ea que
b eius gratia ſunt prohibita.[b]

ADDITIONES.

a Portare.ſed quando ſtatutum prohibet portare certa genera ve
ſtium an intelligatur de veſtibus antea factis,vide Fel.in ca.quo
niam.de conſtit.
b ALEX.¶ In tex.ibi,ꝙ velit hic eſt caſus ꝙ ſi ſtatutū dicit quod
nullus audeat vel p̄ſumat facere vel fabricare aliquod quadrale-
tū ſub certa pena,ꝙ ſi aliquis facere repertus fuerit fabricare,ꝙ
nō excuſatur a pena ſi dicit ꝙ fabricabat ad vtilitatē cōmunis,⁊
quod volebat dare communi.Alex.Uide ſ.de veſti.holo.in l.fi.in
fi.⁊ adde Bar.in l.quamuis.de aur.⁊ arg.leg.

---

a De Claſſicis.[a] Rub. XII.

ADDITIO.

a ¶ ALEX. ¶ Quidā habēt in rub.de claſſibus,id eſt de nauibus
paratis ad bellū vt ſunt galee.Alij habēt claſſicis id eſt hominis
bus adſcriptis ad claſſes ducēdas,hec rub.plus placet,q; iſte li
ber principaliter tractat de hominibus conditionatis adſcriptis
alicui muneri.Mare ſub cuius territorio cōprehēditur.adde an
ge.in l.inſule.ff.de iu.vbi dicit quod pirate Piſis fuerūt de facto mor
tui,propter id ꝙ cōmiſerāt in mari.Uide gl.in l.vbi periculum.§.
porro,de elec.in vj.licet aliter dicat Domi.Cum d.gl.tranſit Ioā.
Mona.⁊ Bal.in ru.de re.diui.in ver.ſed quero an pirate maris.
⁊ vide etiam eundem in l.fi.ſ.de teſt.⁊ in l.ij.quemad.teſta.⁊ in l.ſi
teſtamentum.ſ.de inſti.⁊ ſubſti.

LEX VNICA.

1 Delinquentem in mari quod iudex propinquioris territorij
illi loco,in quo maleficium eſt commiſſum puniat.

Claſſi-

Claſſem. In quadam ciuitate que appellatur ſelucena ciuitas, erat quedam claſſis
valde notabilis. Jubet ergo Imperator quod tam il-
la claſſis quam omnes alie, que ſunt in Oriente perti-
neant ad prefectũ pretorio, qui eas armet, ⁊ aptet de hominibus
adſcriptis illi functioni, ⁊ ſi illi non ſufficiunt, alios ſuper accre-
ſcat, ⁊ eos exerceat ad purgandum mare malis hominib. ⁊ pira-
tis, etiam propter alias neceſſitates publicas poteſt committere
prefectus comitis Orientis. In tex. ibi, accreſcentibus, ⁊ ſi illi cẽ-
ſiti nõ ſufficiũt, alios ſuper accreſcat ⁊ addat, ex qb. accreſcẽtib.
1 ſufficiẽtem compleant numerum.† Not. ex l. ꝙ ſicut cõgruit bo-
no preſidi prouinciam purgare malis hominib. ſuper terram, ita
eidem congruit per mare. Caſus eſt hic. Et ſic patet quod ſicut
quis poteſt punire delinquentes in territorio ſuo, ita punire in
a mari adiacenti [a] illi ciuitati, vel prouincie. Facit ff. de pub. l. Ce-
b ſar. ⁊ ibi dixi. Sequentes titulos vide per te.[b]

ADDITIONES.

a ¶ In mari adiacẽti illi ciuitati. vide iſtum in tracta. tyberiadis.
⁊ Bar. Cep. in tit. de ſer. ru. tit. de mari. ⁊ quid ſi eſt commiſſum in
loco vicino duab. ciuitatib. no. Cep. vbi ſ. ⁊ Ang. i l. ſane. ff. de in-
iur. ⁊ dixi poſt Jac. Rubuf. hic nu. ij. in ver. in mari.
b ¶ † Itẽ eſt arg. ꝙ ſi aliquis deliquit in mari, ad illũ ſpectat pu-
2 nitio, qui eſt iudex territorij propinquioris,* illi loco, in quo ma-
* leficiũ eſt cõmiſſum. Pro quo eſt gl. in l. ij. ſ. de nau. facit l. quo-
* ties. ⁊ eo. tit.* ¶ Propinquioris. Adde Bar. i tract. Tyb. ⁊ bar.
cep. i tract. de ſer. ru. tit. de mari. ⁊ ang. i d. l. ſane. de iniur. Et qd de
* delicto cõmiſſo i portu, vide Bar. Cepo. in d. tract. tit. de portu.*

De collegiatis, & chartopatris. Rub. XVII.

LEX VNICA.

4 ☞ In diuerſis collegijs quando quis poſſit eſſe.

Qui ſub pretextu. Primo dt ꝙ qui ĩtrat vnũ
collegiũ, ⁊ munera, ad que ordinatus eſt, nõ exer
cet, nõ effugit munera alteri⁹ collegij, de quo exi-
uit, ſed de nouo dz extrahi, ⁊ alter in locũ ei⁹ ſub
rogari requiſitis primatib. collegiorũ, idẽ ſi dece-
1 deret. h. d. † Primo no. arg. quod ille, qui eſt in collegio alicuius
artis, nec exercet artẽ, nõ dz gaudere priuilegio collegij. Et ſic ſi
quis eſt in matricula ſcholarium ⁊ non intrat, non debet gaude-
a re priuilegio ſcholarium [a] facit ff. ex quibus cau. ma. l. pe. † Sed
2 aduerte, qꝛ per hanc l. inducitur quoddã iudicium petitoriũ, per
quod ille, qui eſt in vno collegio, ſi tranſit ad aliud cauſa fugiẽdi
munera. ab illo retrahitur. Unde videtur ꝙ interim, cũ ſit in qua-
ſi poſſeſſione illius iuris priuilegij, debet gaudere priuilegio illo.
b arg. ff. de aqua quo. ⁊ eſti. l. fi. [b] ¶ † Scdo no. ꝙ qñ vnus de col-
3 legio remouetur, ⁊ alius ſubrogatur, debet fieri de voluntate et
conſilio eorum, qui preſunt collegio. Dicit gl. in l. qui ſub pretex-
tu. ſ. de ſacroſan. eccle. niſi tranſiret ad aliam regulã ſtrictiorem.
4 ¶ Item † no. ꝙ ex hac lege innuitur quod quis non poteſt eſſe in
diuerſis collegijs, quod an ſit verum, dixi in l. fi. ff. de colleg. illic.

ADDITIONES.

a ¶ Scholarium. Adde Fe. in c. clerici ver. vlti. pronun. de iudic.
Adde ꝙ no. in apoſt. ad iſtum in l. qui ſub pretextu num. j. in apo-
ſtil. in ver. gaudere priuilegio. ſ. de ſac. ſan. eccle.
b ALEX. ¶ Idẽ voluit Bar. in l. qui ſub ꝑtextu. ſ. de epiſ. ⁊ cle.
in l. ſemp §. j. de iure immuni. Adde ꝙ idẽ eſt, ⁊ ecõtra, ſi ſcholaris
ſtudet, ⁊ nõ ſit deſcript⁹ in matricula, nõ gaudet priuilegio. l. ex
eo tpe. ff. de teſt. mil. ⁊ no. Bal. in proe. ff. In dubio tñ pſumit pro
matriculato. de quo vide que no. de agẽtibus in rebus. l. mricula.
poſt Bar. ⁊ in l. j. de tironi. li. xij. ⁊ in pſi. ij. no. vide Bart. in l. j. §.
actio. ff. ſi quis teſta. lib. eſſe iuſſus fue. ⁊ p Cy. i l. j. §. ij. de rei vxo.
act. ⁊ gl. in l. certi cõdictio. ff. ſi cer. pet. ⁊ Ang. in authen. vt clerici
qui. dt ꝙ ſi aliquis tẽpore mortis ſubrogatur loco pris, an ei de-
beat dari idem ſalariũ ꝙ habebat pr, ⁊ intellige de natura ſub-
roga. primordiali, nõ acceſſoria, vt dixit glo. in d. l. certi condictio.
per l. item veniunt. §. cum prediximus. de peti. here. ⁊ Joan. And.
in regula, contra quem. in vj. ⁊ Rom. in litera. no. lxvj.

§. Quod autem. Qui ſupra numerum admittun
tur in collegio non gaudent pri
uilegio collegij. h. d.

§. Sed ne tantum. Pone caſum Imperator
quandoqꝫ perſonis adſcri-
ptis alicui collegio permittit vt de collegio exeant, ⁊ alium loco
eius ponant, ⁊ ſic ius ſuum vendunt, vt ſ. de muril eg. l. ſi quis ex
corpe. Dicit ergo Imperator quod ſicut illis vendentibus cõce-
dit carthã, hoc eſt, locũ ſuũ, quod ipſi ſunt immunes a munerib⁹
ita prouidet illis qui ſubſtituuntur vt ſuſtineãt onera illius col-
legij ſm conditionem que tunc erat, cum ipſe emit illum locum,
1 vt poſtea nulla nouitas fiat. h. d. ¶ † Ex iſto tex. eſt arg. opt. ñ
cõtra notariũ, qui emit offm ad ſcribendum ad certum bãchum
ab alio per tempus, prout ſit Bononie, ꝙ iſte qui emit iſtud offm
ſicut ſentire debet commoda illius officij, ita etiam incommoda.
Unde ſi notarijs dicti loci imponitur aliquod onus vel collecta,
a iſte emptor ſuſtinebit onus, non autem venditor. quod no.[a]

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Uide ad hoc not. in c. conſtitutis. de elec. ſecundum
vnam lect. vbi recedenti ex collegio non poteſt pro futuris reſer-
uari vox in electione, licet poſſit vnus, qui non ſit de collegio, da-
re vocem in illo collegio, ſi omnes voluerint. c. ſcriptum. eo. tit. ⁊ c.
bone. de poſtu. prela. ⁊ vno contradicente non poſſet, ſecundum
Compoſtellanum in d. c. ſcriptum. vbi refert Joan. Andr. in no-
uella. vide Ro. litera. c. no. lxxx. alias xcij.

De ſtudiis libera libus vrbis Romæ. Rub. XVIII.

LEX VNICA.

Uniuerſos. Primo ponit ꝙ quidã
magiſtri legebant in ali-
quibus locis ad hoc vt ibi ſtaret multitudo po-
puli, vel in locis priuatis, ⁊ cõuocabãt hoĩes vn
diqꝫ, vt viderentur habere multos ſcholares, ⁊
ſic ad põpã magis quã ad vtilitatẽ. hoc Impe-
a rator ꝓhibet dicẽs ꝙ qui facit, infamis eſt, vide tex.[a] ¶ † No. cõ-
1 tra doct. qui faciũt intrare ſcholas famulos ſcholarium vel alios
ſm veritatem non ſtudentes, ꝙ qui hoc faciunt, ſunt infames.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Argumento huius text. Gul. de Cu. in l. decerni-
mus. ſ. de epiſco. ⁊ cle. dicebat ꝙ doctores actu legentes vigente
neceſſitate poſſunt cogere dominos edium vt eis locent, ⁊ ita alle
gat, ⁊ ſequit in quodã ſuo ſermone incipiente, manifeſtiſſimũ Ro.

§. Illos. Not. dicit hic Imperator ꝙ in locis priuatis
recte poteſt doceri aliquis diſcipulus a docto-
re, niſi doctores eſſent de numero eorum qui ſunt deputati ad le-
gendum omnibus qui volunt eum audire, nam illi non poſſunt,
⁊ ſi faciant, perdent ſalarium ⁊ priuilegia, que habent, eo ꝙ publi
ce non legunt. ¶ Not. contra docto. qui non docent omnia que
poſſunt publice oĩbus, ſed aliquos docẽt ſingulariter in camera.

a **§. Habeant.**[a] Hic dicit Imperator ꝙ doct. poſſunt
eſſe in omni facultate. ¶ Oppo. ꝙ alius
debet eſſe numerus doc. in qualibet ciuitate, vt l. ſi duas. §. docet
aũt. ff. de excu. tu. Sol. Tpe illarũ legum erat ſufficiens numerus
qui ibi ſtatuitur, hic erat ſufficiens, qui ſtatutus eſt tẽpore iſto.
Et ideo in ciuitatibus, que habent ſtudia ſecundum diuerſitatẽ
eſt ſtatuendus numerus diuerſus doc.

ADDITIO.

a ¶ Iſtum tex. alle. Hoſt. in ſumma de ferijs. §. fi. in ver. quid ſi ma-
giſter cõducit, ⁊ dt ꝙ ſi eſt diſcordia inter duos magiſtros, quo-
rũ vnus vult aliũ expellere, eo qꝛ cõduxit poſt eum ſcholas prope
ſuas, ꝓpter ꝙ ſe inuicẽ impediũt, talis cã põt agitari die feriata,
etiam in honorẽ Dei. ⁊ idẽ dicit Spe. in ti. de ferijs. §. ſequit. ver.
ſed ſi magiſter cõducit ſcholas. ⁊ do. Ant. poſt Jo. an. in c. fi. in fi.
de iud. Et eſt ratio, qꝛ cũ agitur de ſciẽtia tractãda, que res eſt ſan
ctiſſima. l. j. §. eſt quidẽ ſanctiſſima. ff. de varijs ⁊ extraordi. cri. ⁊
ſcientia ſit donũ dei, vt in c. non ſolũ. j. q. iiij. ⁊ c. reuertimini. in fi.
xvj. q. j. ⁊ gl. in c. qꝛ nõnulli. de mag. tanquã cã pia tractari poſſit
tali tpe. Facit ꝙ in ſimili no. Jo. an. in nouella, i c. decet. de immu-
nita. eccl. in vj. Et ſi ſcholares nõ inueniunt domũ, an poſſint cõ-
pelli ciues domos ſuas eis locare? Gu. in l. decretũ. ſ. de epi. ⁊ cle.
tenet ꝙ ſic. ⁊ idez dicit in religioſis non habentibus monaſteria,
⁊ domus condecentes. Ita refert ⁊ ſequitur Bal. in l. j. in verſic.
idem adde ſi ſcholares. ff. ſol. ma.

§. Ita vt vnicuiqꝫ. Hic Impator cõmittit pre-
fecto, ⁊ eadẽ rõne rectori cui
libet ciuitatis, vbi eſt ſtudium ꝙ faciat aſſignari loca doctoribus
⁊ magiſtris ita diſtantia ꝙ quãdo vnus legit, non audiat in ſcho
lis alterius, ⁊ ꝙ ſtrepitus ſcholariũ, qui ſunt in vna, non audiat
1 in alia, ne ex hoc ſtudium turbetur. No. † ꝙ ad officiũ iudicis per
tinet remouere quicquid fieret iuxta ſcholas, p ꝙ lectura impedi
2 ret, vel auris auditoris turbaret. † Et facit ad queſtionẽ ꝙ faber
a nõ poſſit malleare iuxta ſcholas. Idẽ not. ff. ſo. ma. l. j.[a] ⁊ ibi dixi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Et ibi gl. determinat ꝙ faber poſſit expelli, intereſt.
enim Reipu. habere iuriſperitos. Juſti. in proe. in fi. Bar. ibi tz idẽ
ſi ille locus, penes quẽ malleat, erat deputatus ad ſcholas, ꝙ pre
ſumit ſm eum arg. de re. iu. l. in ambiguis. Et qd dicitur hic in do
ctoribus, idez, ⁊ in ſcholaribus dicit idẽ Bar. in l. legatis ſeruis.
§. ſi ornatricibus de le. iij. moder. tamen cõtra per. l. j. ⁊ ij. de excu.
arti. lib. x. vbi priuilegium artificibus conceſſum nõ extendit ad
3 eorũ diſcipulos. † Quid aũt de ſcholari habente alium ſcholarẽ

prop